

Model Chandrasekhara / Smoluchowskiego - 1 pudełko

Piotr Piękos

20 lipca 2019

1 Oznaczenia

W celach notacyjnych rozbijemy proces $X(t)$ (ilość żyjących osób) na dwa procesy:

- $N(t)$ - Ilość narodzin
- $S(t)$ - Ilość śmierci

Wtedy $X(t) = N(t) - S(t)$, Dodatkowo oznaczymy intensywności procesów przez:

- a_N - intensywność procesu narodzin
- a_S - parametr rozkładu wykładniczego odpowiadającego za długość życia

Dodatkowe oznaczenia:

- $I_X(t)$ - indeksy "żywych" zmiennych w momencie t .
- W_i - zmienna losowa (o rozkładzie wykładniczym z parametrem a_S) mówiąca o długości życia osoby i

Możnaby spróbować zamodelować $S(t)$ jako niejednorodny proces poissona z intensywnością zależną od $N(t)$. Ja jednak to rozdzieliłem jedynie ze względów notacyjnych.

1.1 Prawa ewolucji

$P(X(t+h) = x+1 | X(t) = 1)$:

Korzystamy tutaj z faktu, że dla procesu Poissona (N) mamy:

- $P(N(t+h) = n+1 | N(t) = n) = a_N h + o(h)$
- $P(N(t+h) \geq n+2 | N(t) = n) = o(h)$

Dodatkowo:

- $P(N(t+h) = n | N(t) = n) = 1 - a_N h + o(h)$
- $P(S(t+h) = s | S(t) = s, X(t) = x) = P(\forall_i \in I_X(t) W_i \geq h) + o(h) = \prod_{i \in I_X(t)} P(W_i \geq h) + o(h) = e^{-a_S x h} + o(h) = 1 - a_S x h + o(h)$
- $P(S(t+h) = s+1 | S(t) = s, X(t) = x) = x(e^{-a_S(x-1)h} - e^{-a_S x h}) + o(h) = a_S x h + o(h)$
- $P(S(t+h) = s+2 | S(t) = s, X(t) = x) = o(h)$

$o(h)$ pojawia się już po pierwszej równości ze względu na to, że przy dokładnym rozpisaniu prawdopodobieństw należałoby warunkować w którym momencie $X(t)$ się zmieni (X jest zależny od S), jednak ta różnica jest $o(h)$, więc po prostu jest zawarta w tym.

zatem

$$\begin{aligned}
P(X(t+h) = x+1 | X(t) = x) &= \\
P(N(t+h) = n+1 | N(t) = n) \cdot P(S(t+h) = s+1 | S(t) = s, X(t) = x) &= \\
(a_N h + o(h)) \cdot (1 - a_S x h + o(h)) &= \\
a_N h + o(h)
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
P(X(t+h) = x-1 | X(t) = x) &= \\
P(N(t+h) = n | N(t) = n) \cdot P(S(t+h) = s+1 | S(t) = s, X(t) = x) &= \\
(1 - a_N h + o(h)) \cdot (a_S x h + o(h)) &= \\
a_S x h + o(h)
\end{aligned}$$

Czyli mamy

- $P(X(t+h) = x+1 | X(t) = x) = a_N h + o(h)$
- $P(X(t+h) = x-1 | X(t) = x) = a_S x h + o(h)$

wzory te razem z $Q(x, x) = 1 - a_N h - a_S x h$ i zerami w pozostałych wierszach opisują intensywność przejść procesu Markowa

2 Conclusion

Write your conclusion here.